Univerzita Komenského v Bratislave
Pedagogická fakulta

Račianska 59
813 34 Bratislava

Oddelenie pre vedu a umenie

Zoznam tém doktorandského študijného programu

DIDAKTIKA CUDZÍCH JAZYKOV A LITERATÚR

na akademický rok 2025/2026

jazyk: slovenský a anglický

školiteľka: prof. PhDr. Gabriela Lojová, PhD.

Téma č. 1:
Možnosti zvyšovania efektívnosti vyučovania a učenia sa gramatiky anglického jazyka využívaním transferu zo slovenského jazyka
Utilizing transfer from the Slovak language to increase the efficacy of English grammar teaching and learning

Informácia o téme dizertačnej práce:
Na základe teoretického spracovania problematiky sa dizertačná práca zameria na odhaľovanie tých gramatických javov, pri výučbe ktorých možno vo výraznej miere využívať transfer a predchádzať interferencii zo slovenského jazyka s cieľom zefektívňovať výučbu a učenie sa angličtiny. Na základe výsledkov výskumu bude vypracovaný návrh odporúčaní pre slovenských učiteľov a autorov prípadnej národnej učebnice angličtiny.
poznámka: interný/externý doktorand

Téma č. 2:
Možnosti a obmedzenia pri rozvíjaní profesijných zručností učiteľov cudzích jazykov na pozadí kurikulárnej reformy.
Possibilities and limitations in developing the professional skills of foreign language teachers in the context of curricular reform

Informácie o téme dizertačnej práce:
Cieľom dizertačnej práce je skúmať úroveň pripravenosti učiteľov na implementáciu kurikulárnej reformy vo vzdelávacej oblasti jazyk a komunikácia. Dominantné bude zameranie na poznanie a zvnútornenie nosných princípov reformy, psychologické aspekty a osobnostné predpoklady pre efektívnu aplikáciu inovatívnych procesov. Na základe poznatkov získaných prostredníctvom kvalitatívnych (a kvantitatívnych) výskumných nástrojov doktorand/ka navrhne odporúčania pre skvalitňovanie prípravy učiteľov jazykov.
poznámka: interný/externý doktorand

jazyk: slovenský a anglický

školiteľka: doc. PaedDr. Martina Šipošová, PhD.

Téma č. 1:

Plynulosť, správnosť a funkčnosť používania odborného anglického jazyka v kontexte spoločensko-hospodárskej praxe

Fluency, accuracy and functionality in the use of English for specific purposes in the context of socio-economic practice

Informácia o téme dizertačnej práce:

V teoretickej časti dizertačnej práce sú analyzované koncepčné rámce a operacionalizované východiskové lingvodidaktické koncepty.

V rámci dizertačného výskumu sa bude skúmať plynulosť, správnosť a funkčnosť jazykového prejavu na základe analýz prezentácií používateľov odborného anglického jazyka a zároveň sa bude skúmať ich subjektívne vnímanie úrovne používania jazyka. Na základe výsledkov výskumu budú navrhnuté odporúčania pre pedagogickú prax.

poznámka: interný/externý doktorand

ďalšie poznámky: vhodné pre kandidáta s praxou v oblasti ESP

Téma č. 2:

Pripravenosť učiteľov anglického jazyka na výučbu angličtiny multilingválnych žiakov na Slovensku

Readiness of Slovak teachers of English for teaching English to multilingual learners in Slovakia

Informácia o téme dizertačnej práce:

V teoretickej časti dizertačnej práce sú operacionalizované a analyzované východiskové lingvodidaktické koncepty.

V rámci dizertačného výskumu sa bude skúmať, do akej miery sú slovenskí učitelia angličtiny pripravení na prácu s multilingválnymi žiakmi. Na základe výsledkov výskumu budú navrhnuté odporúčania pre pedagogickú prax.

poznámka: interný/externý doktorand

jazyk: slovenský a nemecký

školiteľka: prof. PhDr. Mária Vajičková, CSc.

Téma č. 1:
Význam pochopenia funkcie gramatického javu pri tvorbe textu vo vyučovaní nemčiny ako cudzieho jazyka.
Welche Rolle spielt das richtige Verstehen der Funktion einer grammatischen Erscheinung bei der Textproduktion im Unterricht Deutsch als Fremdsprache.
What role does the correct understanding of the function of a grammatical phenomenon play in text production in the teaching of German as a foreign language.

Informácia o téme dizertačnej práce:
V dizertačnej práci bude doktorand skúmať funkciu gramatických javov pri produkcii textu v cudzom jazyku, pričom bude analyzovať tiež vplyv rozdielov vo funkcii vybraných gramatických javov v slovenskom a nemeckom jazyku na produkciu textu v nemčine ako cudzom jazyku. Teoretickú základňu bude predstavovať funkčno-sémantický prístup k vybraným gramatickým javom a ich zastúpenie pri práci s textom vo vyučovaní nemčiny ako cudzieho jazyka. Výskum bude zameraný na funkčno-sémantickú analýzu gramatických javov potrebných pri produkcii textových žánrov vyskytujúcich sa v úlohách vo vybraných učebniciach nemčiny.
poznámka: interný/externý doktorand
ďalšie poznámky : výborná znalosť nemeckého jazyka

jazyk: slovenský a nemecký

školiteľka: doc. PhDr. Ivica Kolečáni Lenčová, PhD.

Téma č. 1:
Perspektívy inkluzívneho vyučovania nemeckého jazyka ako cudzieho: Podpora komunikačnej kompetencie v heterogénnych študijných skupinách.
Perspektiven für den inklusiven DaF-Unterricht: Zur Förderung kommunikativer Kompetenz in heterogenen Lerngruppen.
Perspectives on the inclusive teaching of German as a foreign language: Promoting communicative competence in heterogeneous learning groups.

Informácia o téme dizertačnej práce:
V teoretickej časti sa vymedzí pojem inklúzia a jej miesto v cudzojazyčnej edukácii a uskutoční sa analýza aktuálnych legislatívnych dokumentov. V rámci výskumu sa bude

skúmať postoj učiteľov nemeckého jazyka k inklúzii a jej uplatneniu vo vyučovaní, fungovanie vypracovaných modelových postupov optikou inkluzívneho konceptu a ich overenie v edukačných podmienkach školy.
poznámka: interný/externý doktorand
ďalšie poznámky : výborná znalosť nemeckého jazyka

jazyk: slovenský a nemecký

školiteľ: Mgr. Roman Mikuláš, PhD.

Téma č. 1:
Podoby výskumu interdiskurzov v literárnej vede (s ohľadom na rozvoj literárnej kompetencie)
Formen der Interdiskursanalyse in der Literaturwissenschaft (unter Berücksichtigung der literarischen Kompetenzbildung)
Forms of interdiscourse analysis in literary studies (with consideration of literary competence development)

Informácia o téme dizertačnej práce:
Sústredíme sa na otázku, ako literárna veda vníma literatúru ako fenomén interdiskurzu, teda fenomén komunikácie systému literatúry s inými systémami. Tieto iné systémy konštituujú špecifické diskurzy a môžu nimi byť tzv. špeciálne diskurzy (filozofia, matematika, fyzika, lekárske vedy, kognitívne vedy, informačné technológie a pod.) produkujúce poznanie, ktoré sa komunikuje tak v rámci diskurzov, v ktorých vzniklo, ako aj mimo týchto diskurzov, a to buď v rámci systému vedných disciplín (známe ako interdisciplinarita) alebo naprieč rôznymi sociálnymi systémami prostredníctvom interdiskurzov (literatúra a umenie, publicistika, politika atď.). Veľká časť predmetných výskumov sa zaoberá ideami, obsahmi poznania a ich disperziou v štruktúre diskurzov, menej sa však venujú jazykovým prostriedkom konštruovania koherencie poznania. Dôraz budeme klásť preto na tento aspekt. Pôjde nám preto o opis špecifickosti literarizácie poznania špeciálnych diskurzov.
Možnosti využitia výsledkov výskumu interdiskurzov v edukačnej praxi

V dizertačnom projekte upriamime pozornosť na význam literárnohistorického porozumenia textu v školách a na univerzitách a pre kultúrnu participáciu žiakov a študentov v živote. Budeme skúmať vhodnosť interdiskurznej analýzy ako alternatívneho základu didaktiky dejín literatúry z hľadiska všeobecnej teórie porozumenia.
poznámka: interný alebo externý doktorand

Téma č. 2:
Procesy vnímania a imaginácie a ich reprezentácie v literatúre (s ohľadom na rozvoj literárnej kompetencie)
Prozesse der Wahrnehmung und der Imagination in der Literatur (unter Berücksichtigung der literarischen Kompetenzbildung)
Processes of perception and imagination in literature (taking into account the development of literary skills)

Informácia o téme dizertačnej práce:
Procesy vnímania a imaginácie sú komplementárne a ich výskum presahuje hranice vedných disciplín. Tento nutne interdisciplinárne podložený výskum preniká aj do literárnej vedy, kde sa odhaľujú primárne procesy estetickej komunikácie na podloží literárnych textov, v ktorých nachádzame nespočetné možnosti realizácie daných kognitívnych funkcií. Výskum bude orientovaný na podoby realizácie vnímania a imaginácie prostriedkami kognitívnych vied na pozadí vedného diskurzu a na ploche pomerne rozsiahleho korpusu literárnych textov.
poznámka: interný alebo externý doktorand

Téma č. 3:
Novšie výskumy metafory (so zreteľom na literárne vzdelávanie)
Neuere Ansätze in der Metaphernforschung (im Hinblick auf literarische Bildung)
Recent approaches in metaphor research (with regard to literary education*)*

Informácia o téme dizertačnej práce:
Výskumy metafory v súčasnosti napredujú hlavne pod vplyvom konceptuálnej teórie metafory, ktoré začiatkom 80. rokov 20. storočia spustila celú lavínu otázok týkajúcich sa definície, štruktúry či funkcie metafory v rôznych priestoroch komunikácie. Ide o výsostne interdisciplinárny výskum, ktorý sa bude realizovať na podklade rozsiahleho korpusu literárnych textov a na pozadí známych modelov metafory (pozadie tvorí zároveň príslušná nadradená teória jazyka), čím sa má podporiť konfrontačná podoba práce.
Možnosti využitia výsledkov metaforológie v edukačnej praxi

V dizertačnom projekte upriamime pozornosť na didaktický potenciál metafory. Odkrytie pohľadu na metaforickosť jazyka je nevyhnutná v oblastiach jazykovej reflexie a práce s literatúrou. Navrhovaný dizertačný projekt vychádza o. i. z konštruktivistickej tézy kognitívnej lingvistiky, podľa ktorej metafory neslúžia len ako rétorická dekorácia, ale sú aj dôležitým nástrojom pri narábaní s literatúrou.
poznámka: interný alebo externý doktorand

jazyk: slovenský a španielsky

školiteľka : doc. Mgr. Beatriz Gómez-Pablos, PhD.

Téma č. 1:
Subjuntivo (spojovací spôsob) pri vyučovaní španielčiny ako cudzieho jazyka. Analýza, problemy a didaktické perspektívy.
El subjuntivo en la enseñanza de español como lengua extranjera. Análisis, problemática y perspectivas didácticas.
The subjunctive in the teaching of Spanish as a foreign language. Analysis, problems and didactic perspectives.

Informácia o téme dizertačnej práce:
Slovesné časy spojovacieho spôsobu predstavujú objektívny problém pri výučbe španielčiny ako cudzieho jazyka. Väčšinou je to spôsobené tým, že v materinskom jazyku neexistuje ekvivalentný slovesný čas.
V dizertačnom výskume bude doktorandka analyzovať a porovnávať gramatiky španielčiny určené rodeným hovoriacim aj študentom tohto jazyka a učebnice španielčiny ako cudzieho jazyka, ktoré boli vydané za posledných 25 rokov. V následnej diskusii sa zameria na problémy, s ktorými sa stretávajú študenti slovenčiny pri používaní spojovacieho spôsobu, čo čiastočne vyplýva z rôznych možností prekladu tohto slovesného času. Na základe výsledkov výskumu doktorandka navrhne didaktické odporúčania na skvalitnenie pedagogickej praxe.
forma štúdia: denná/externá
ďalšie poznámky: prax nepožadujem, výborná znalosť cudzieho jazyka

Téma č. 2:
Analýza metodiky výučby románskych jazykov v troch medzinárodných jazykových inštitútoch
Análisis de los métodos de enseñanza de las lenguas románicas en tres institutos de lengua internacionales
Analysis of the methodology of teaching Romance languages in three international language institutes

Informácia o téme dizertačnej práce:
Hlavným cieľom doktorandskej práce je analýza a komparácia metodiky uplatňovanej pri výučbe španielskeho, talianskeho a francúzskeho jazyka v troch medzinárodných jazykových inštitútoch: Instituto Cervantes, Dante Alighieri Instituto a Institut français. Jedná sa o inštitúcie, ktoré disponujú spoločnými charakteristikami: medzinárodný rozmer,

t.j. ponúkajú jazykové kurzy paralelne v rôznych krajinách; kurzy sú zamerané na dospelých a učitelia, ktorí kurzy vyučujú, zvyčajne absolvujú školenia ponúkané samotnou inštitúciou. Špecifickým výskumným cieľom je prostredníctvom komparácie poukázať na rozdiely a spoločné prvky v metodike výučby románskych jazykov v uvádzaných inštitúciách s dôrazom na dominantné aspekty (originálnosť, efektívnosť a pod.). Ďalším parciálnym cieľom je analýza spôsobu odbornej prípravy učiteľov, ktorú získavajú od vlastnej inštitúcie (úvodné školenie, priebežné vzdelávanie), a jeho vplyvu na výučbu v triede.
Metodológia empirického výskumu doktorandskej práce má kombinovaný kvantitatívno-kvalitatívny charakter, využívajúc metódu dotazníka a interview s vybranou vzorkou učiteľov a študentov Inštitútu Cervantes, Inštitútu Danteho Alighieriho a Inštitútu Francais, ako aj priame pozorovanie výučby v kurzoch španielskeho, talianskeho a francúzskeho jazyka.
forma štúdia: denná/externá
ďalšie poznámky: prax nepožadujem, výborná znalosť cudzieho jazyka.

jazyk: slovenský a taliansky

školiteľ: prof. Dr. György Domokos, PhD.

Téma č. 1:
Vyučovanie cudzích jazykov na základe kontrastívnosti
Teaching foreign language based on contrativity
Linsegnamento della lingua straniera basato sulla contrastività

Informácia o téme dizertačnej práce:
Jazyky, ktoré študenti už ovládajú (materinský, druhý alebo cudzí jazyk), majú vplyv na ich koncepciu jazykového systému Ako by mal učiteľ zohľadniť tieto predchádzajúce znalosti pri plánovaní študijného procesu? Ktoré kritériá treba v týchto prípadoch zohľadniť, predovšetkým v prípade talianskeho jazyka?
poznámka: interný/externý doktorand
ďalšie poznámky: prax sa nevyžaduje, výborná znalosť cudzieho jazyka.

jazyk: slovenský a taliansky

školiteľka: doc. Mgr. et Mgr. Katarína Klimová, PhD.

Téma č. 1:
Kategória spôsobu slovesného deja a jej miesto v procese osvojovania si taliančiny ako cudzieho jazyka.
The category of actionality and its place in acquisition of Italian as a Foreign Language.

La categoria dell'azione verbale e il suo posto nel processo dell'acquisizione dell'italiano come lingua straniera).

Informácia o téme dizertačnej práce:
Kategória spôsobu slovesného (SSD) deja patrí spolu s kategóriou vidu a slovesného času k pilierom širšie chápanej funkčno-sémantickej kategórie aspektuálnosti. Jej vyjadrovanie sa v slovanských a románskych jazykoch formálne líši: kým pre SSD v slovanských jazykoch je typická prefixácia (ktorá so sebou často nesie aj sémantický príznak dokonavosti), v románskych jazykoch ide o kategóriu, ktorá zahŕňa všetky slovesá. Podstatou práce je analýza vybranej skupiny/skupín slovies/slovesných predikátov a analýza ich správania sa v druhom zvolenom jazyku (východiskových jazykom môže byť slovenčina alebo taliančina). Na základe analýzy fungovania zvolených skupín slovies v oboch jazykoch je cieľom práce poukázať na problematické aspekty pri ich osvojovaní a navrhnúť efektívnejšie spôsoby osvojovania si časových a aspektuálnych kategórií v dvoch typologicky odlišných jazykoch .
poznámka: interný /externý doktorand
ďalšie poznámky: prax sa nevyžaduje, výborná znalosť cudzieho jazyka

Téma č. 2:
Možnosti zvyšovania interkultúrnej kompetencie s využitím audiovizuálnych materiálov vo vyučovaní cudzieho jazyka (so zameraním na taliansky jazyk).
Possibilities of increasing intercultural competence using audiovisual materials in teaching Italian as a FL.
Possibilità di aumentare la competenza interculturale utilizzando materiali audiovisivi nell'insegnamento dell'italiano L2.

Informácia o téme dizertačnej práce:
Témou dizertačnej práce sú možnosti zvyšovania interkultúrnej kompetencie s využitím audiovizuálnych materiálov (filmov alebo filmových sekvencií) vo vyučovaní cudzieho jazyka (taliančiny ako CJ).
V teoretickej časti dizertačnej práce doktorand/ka rozpracuje východiskové koncepty (kultúra, interkultúrna kompetencia, porovnávanie kultúr, kultúrny stereotyp, motivácia a pod.). V dizertačnom výskume bude (v rámci svojej pedagogickej praxe) na základe zvoleného audiovizuálneho materiálu skúmať percepciu vybraných kultúrnych modelov, hodnôt, zvyklostí v domácej a cudzej kultúre (napr. téma migrácie, rodiny vo vzťahu k hodnotám ako tolerancia, otvorenosť, pochopenie).
Na základe poznatkov získaných prostredníctvom kvalitatívnych a kvantitatívnych výskumných nástrojov navrhne odporúčania pre pedagogickú prax týkajúce sa možností zvyšovania interkultúrnej kompetencie.
poznámka: interný /externý doktorand
ďalšie poznámky: prax, výborná znalosť cudzieho jazyka

jazyk: slovenský a taliansky

školiteľ: doc. Tivadar Palágyi, PhD.

Téma č. 1:
Polopriama reč: porovnávacia štúdia medzi talianskym a slovenským jazykom
Free indirect speech: a comparative study between Italian and Slovak
Il discorso indiretto libero: studio comparatistico tra italiano e slovacco

Informácia o téme dizertačnej práce:
V európskom románe sa od polovice 19. storočia odstránenie úvodzoviek alebo iných znakov oddeľujúcich priamu reč od rozprávania často prejavuje splynutím hlasov postáv s hlasom rozprávača. Túto klasickú polopriamu reč charakterizuje v taliančine súslednosť časov. Jej absencia v slovanských jazykoch často spôsobuje neistotu alebo ťažkosti pri preklade polopriamej reči do slovenčiny. Diela G. Verga, L. Pirandella a G. Tomasiho di Lampedusa predstavujú bohatý korpus na skúmanie tohto fenoménu, ktorý je naratologický, jazykový a štylistický zároveň. Cieľom práce je pochopiť nuansy polopriamej reči (úspornosť jazykových prostriedkov, polyfóniu, iróniu) v jednotlivých dielach korpusu a vďaka komparatívnej metóde sa zamyslieť nad možnosťami jej prekladu do slovenčiny, poukázať na rozdiely medzi oboma slovesnými systémami a prípadne navrhnúť korekcie existujúcich slovenských prekladov.
poznámka: interný/externý doktorand
ďalšie poznámky: prax sa nevyžaduje, výborná znalosť cudzieho jazyka